

ΛΟΙΜΩΞΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΡΩΝΟΪΟ SARS-CoV-2 (COVID-19) ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΒΡΕΦΙΚΟΥΣ, ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ

17 Σεπτεμβρίου 2021

Σκοπός των παρακάτω οδηγιών είναι η ενημέρωση των εκπαιδευτικών και του άλλου προσωπικού των **Βρεφικών, Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών** της χώρας (και μέσω αυτών και των μαθητών και των οικογενειών τους) σχετικά με την λειτουργία των Σταθμών κατά τη νέα σχολική περίοδο 2021-2022, τα μέτρα πρόληψης της διασποράς του ιού, τις απαραίτητες ενέργειες σε περίπτωση εμφάνισης περιστατικού ύποπτου για λοίμωξη COVID-19 και γενικά την ασφαλή λειτουργία των Βρεφικών, Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών.

Η **συνέχιση της λειτουργίας των Βρεφικών, Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών κατά τη διάρκεια της πανδημίας**—που αναμένεται ότι θα συνεχιστεί κατά τους επόμενους μήνες— είναι εξαιρετικά σημαντική. Η παρουσία στο σχολείο είναι σημαντική για την εκπαιδευτική διαδικασία, την απόκτηση νέων γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Επιπλέον, οι δημιουργικές σχέσεις με τους συμμαθητές και τους διδάσκοντες, η συμμετοχή στο παιχνίδι και τις αθλητικές δραστηριότητες έχουν μεγάλη σημασία για την κοινωνική και συναισθηματική ολοκλήρωση των παιδιών, τη σωματική και ψυχική τους υγεία. Η πλήρης λειτουργία του σχολείου είναι σημαντική και για τους εργαζόμενους γονείς που έτσι έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία.

Η **ασφαλής λειτουργία** των Βρεφικών, Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών έχει θεμελιώδη σημασία, ώστε να προληφθεί κατά το δυνατόν η διασπορά του ιού. Εξαιρετικά σημαντικό είναι επίσης, στη περίπτωση που υπάρξουν κρούσματα σε μια σχολική μονάδα, να περιχαρακωθεί η διασπορά, ώστε να μειώσει τον αριθμό δευτερογενών κρουσμάτων ιδιαίτερα σε άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Η ασφαλής λειτουργία των Βρεφικών, Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών, βασίζεται στη **συστηματική εφαρμογή πολλαπλών μέτρων προφύλαξης που λειτουργούν ως σύνολο:**

- Διασφάλιση **υψηλής εμβολιαστικής κάλυψης** των εκπαιδευτικών/νηπιαγωγών και των μελών του λοιπού προσωπικού. Ο εμβολιασμός αποτελεί το πιο σημαντικό μέτρο Δημόσιας Υγείας για τον έλεγχο της πανδημίας COVID-19 και τον περιορισμό της διασποράς του ιού SARS-CoV-2.
- Συστηματική διενέργεια **εργαστηριακών διαγνωστικών ελέγχων στα μέλη του προσωπικού, που δεν έχουν εμβολιαστεί ή ολοκληρώσει τον εμβολιασμό τους και δεν έχουν ιστορικό νόσου του τελευταίου εξαμήνου**, για την έγκαιρη αναγνώριση ασυμπτωματικών ατόμων και την πρόληψη της διασποράς του ιού
- Σωστή χρήση κατάλληλης προστατευτικής μάσκας από όλα τα μέλη του προσωπικού, καθώς και από όλα τα άτομα που εισέρχονται στο χώρο (π.χ προσωπικό τεχνικών/υποστηρικτικών υπηρεσιών.
- Συντονισμένη προσπάθεια για λειτουργία σε σταθερές ομάδες παιδιών οι οποίες συστηματικά δεν έρχονται σε επαφή μεταξύ τους, όσο είναι εφικτό
- συχνή και ορθή εφαρμογή υγιεινής των χεριών (πλύσιμο με σαπούνι και νερό ή/και εφαρμογή αντισηπτικού χεριών)
- καλός αερισμός των αιθουσών, καθαριότητα χώρων και τακτική εφαρμογή απολυμαντικού σε επιφάνειες
- αποφυγή συναθροίσεων παιδιών και προσωπικού και αποφυγή επίσκεψης στον Σταθμό άλλων ατόμων όταν αυτό δεν είναι απαραίτητο
- αποχή από κάθε δραστηριότητα του Σταθμού όσων εκδηλώνουν πυρετό ή/και άλλα συμπτώματα συμβατά με COVID-19, και προστασία παιδιών και μελών του προσωπικού που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες.

Είναι σημαντικό **να ορίζονται και να συμφωνούνται σε τοπικό επίπεδο** οι ακριβείς τρόποι εφαρμογής των γενικών αρχών των μέτρων προφύλαξης στους Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς και Παιδικούς Σταθμούς, με πρωτοβουλία και επινοητικότητα τόσο σε σχέση με την όλη οργάνωση, όσο και σε σχέση με την αξιοποίηση χώρων και άλλων πόρων που ενδεχομένως διατίθενται στην κάθε δομή και ευρύτερη κοινότητα.

A. Μέτρα προστασίας και πρόληψης διασποράς του ιού SARS– CoV-2 σε Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς και Παιδικούς Σταθμούς

A. 1 Ενίσχυση εμβολιασμού

Ο εμβολιασμός έναντι του ιού SARS-CoV-2 αποτελεί θεμελιώδες μέτρο πρόληψης της νόσου και περιορισμού των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19.

Ο εμβολιασμός προσφέρει σημαντική προστασία έναντι της συμπτωματικής ή της σοβαρής νόσου και μειώνει την πιθανότητα ασυμπτωματικής λοίμωξης και μετάδοσης της νόσου σε μη εμβολιασμένα άτομα.

Η επίτευξη του υψηλότερου δυνατού επιπέδου εμβολιαστικής κάλυψης μεταξύ των εργαζομένων των Βρεφικών, Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών, αλλά και μεταξύ **των μελών των οικογενειών των παιδιών** που φιλοξενούνται/φοιτούν σε αυτούς, αποκτά κεντρικό ρόλο, δεδομένης της στενής συνύπαρξης και συχνά άμεσης σωματικής επαφής με παιδιά που δεν εντάσσονται στις συστάσεις εμβολιασμού καθώς και των ειδικών συνθηκών, όπως η μη εφαρμογή μάσκας σε παιδιά <4 ετών και η πλημμελής συμμόρφωση στους κανόνες ατομικής υγιεινής και τήρησης φυσικής απόστασης.

A.2 Συστηματική και ορθή χρήση μάσκας

Η χρήση μάσκας προτείνεται από τους διεθνείς και ευρωπαϊκούς φορείς Δημόσιας Υγείας ως μέρος ενός συνόλου μέτρων δημόσιας υγείας, όπως η τήρηση κοινωνικών αποστάσεων, η υγιεινή των χεριών, η αναπνευστική υγιεινή και ο επαρκής φυσικός αερισμός των κλειστών χώρων, για την πρόληψη και τον έλεγχο της μετάδοσης συγκεκριμένων αναπνευστικών ιών συμπεριλαμβανομένων των ιών SARS-CoV-2 και γρίπης.

Δεδομένου ότι ο ιός μεταδίδεται μέσω σταγονιδίων που παράγονται από άτομο που έχει μολυνθεί είτε εμφανίζει συμπτώματα είτε όχι, η χρήση της μάσκας προστατεύει το άτομο που τη φορά αλλά ακόμη περισσότερο τους άλλους, αφού αποτελεί φυσικό φραγμό των σταγονιδίων αυτών με διττό ρόλο: αφενός τη μείωση της εκπομπής σταγονιδίων, (από συμπτωματικά άτομα αλλά και από ασυμπτωματικούς ή προσυμπτωματικούς φορείς που αγνοούν τη μολυσματικότητα τους), αφετέρου τη μείωση της πρόσληψης και εισπνοής σταγονιδίων, από αυτόν που τη φορά.

Η ευρεία χρήση της μάσκας συμβάλλει σημαντικά στον περιορισμό της μετάδοσης της λοίμωξης και κατά συνέπεια στη διατήρηση της κοινωνικής δραστηριότητας και τη συνέχιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η σωστή χρήση μάσκας έχει αποδειχθεί ότι είναι **ασφαλής** και μπορεί να προστατεύσει αποτελεσματικά από τη μετάδοση της λοίμωξης. Για τους λόγους αυτούς πολλοί διεθνείς οργανισμοί συστήνουν την καθολική χρήση μάσκας στην κοινότητα αλλά και στις διάφορες βαθμίδες εκπαίδευσης και προσχολικής αγωγής. Με την καθολική χρήση της μάσκας από όλους τους εργαζομένους στους Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς και Παιδικούς Σταθμούς προστατεύονται όχι μόνο οι εργαζόμενοι και τα παιδιά αλλά και τα μέλη της οικογένειας τους και ιδιαίτερα τα άτομα αυξημένου κινδύνου, όπως οι ηλικιωμένοι και άτομα με υποκείμενα χρόνια νοσήματα.

Παρά την ευρεία εφαρμογή του εμβολιασμού στους εργαζόμενους των Βρεφικών, Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών και δεδομένου του μη εμβολιασμού των παιδιών που φοιτούν σε αυτούς, είναι αναπόφευκτο να υπάρχει μικτός πληθυσμός πλήρως εμβολιασμένων και ανεμβολίαστων ατόμων. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την επικράτηση στελεχών του ιού SARS-CoV-2 που χαρακτηρίζονται από αυξημένη μεταδοτικότητα, καθιστά απαραίτητη την καθολική εφαρμογή μάσκας στους Σταθμούς από τους εργαζόμενους, αλλά και τους απολύτως αναγκαίους επισκέπτες, ανεξάρτητα από το ιστορικό εμβολιασμού ή το επίπεδο κυκλοφορίας του ιού στην κοινότητα. Κατά συνέπεια, **συνιστάται η χρήση μάσκας από όλο το προσωπικό τόσο κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων στους εσωτερικούς χώρους όσο και στα διαλείμματα καθώς και κατά τη μεταφορά με σχολικό λεωφορείο ή άλλο μεταφορικό μέσο στο οποίο βρίσκονται με άλλα άτομα. Στους εξωτερικούς χώρους είναι ιδιαίτερα σημαντική η χρήση της μάσκας σε περιπτώσεις αδυναμίας τήρησης αποστάσεων και συνθηκών συγχρωτισμού.**

Καταστάσεις κατά τις οποίες η χειλοανάγνωση είναι σημαντική

Σε περιπτώσεις που η χειλοανάγνωση είναι σημαντική για την επικοινωνία ή/και την εκπαίδευση των παιδιών (π.χ. λογοθεραπεία, κωφά παιδιά κλπ.), αντί για συνήθη μάσκα, μπορεί οι εκπαιδευτικοί να χρησιμοποιούν διαφανή ολοπρόσωπη προστατευτική προσωπίδα ή ειδική υφασμάτινη μάσκα με διαφανές πρόσθιο τμήμα στο μέρος του στόματος.

Περισσότερες πληροφορίες για την ορθή χρήση μάσκας από τα παιδιά και τους ενήλικες περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι και στην εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας «Συστάσεις αναφορικά με την χρήση της μάσκας στο πλαίσιο της πανδημίας COVID- 19», ΑΔΑ:Ω5Π7465ΦΥΟ-6ΣΒ, Δ1α/ΓΠ 17917, 22/03/21.

A.3 Μέτρα για την αποτροπή εισαγωγής του ιού στο χώρο του Βρεφικού, Βρεφονηπιακού και Παιδικού Σταθμού

- Όλα τα παιδιά και τα μέλη του προσωπικού που εμφανίζουν πυρετό ή/και άλλα συμπτώματα που μπορεί να εμφανιστούν σε άτομα με λοίμωξη COVID-19, απαγορεύεται να προσέρχονται στον Βρεφικό, Βρεφονηπιακό ή τον Παιδικό Σταθμό. Στις περιπτώσεις αυτές συστήνεται η επικοινωνία από την οικογένεια με ιατρό και εξατομικευμένη αξιολόγηση σχετικά με την ένδειξη εργαστηριακού διαγνωστικού ελέγχου για την ανίχνευση του ιού.
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση γονέων για τη συμμόρφωση στη δέσμευση αυτή και τον εκ των προτέρων εναλλακτικό προγραμματισμό. Επίσης, πρόβλεψη για τη διατήρηση της ασφαλούς λειτουργίας του Σταθμού σε περιπτώσεις απουσίας του προσωπικού λόγω ασθένειας
- Σύσταση προς τους γονείς για έλεγχο των παιδιών για ενδεχόμενη εμφάνιση συμπτωμάτων (πιθανώς και με θερμομέτρηση) πριν την αναχώρησή τους από το σπίτι
- Το προσωπικό που υποδέχεται τα παιδιά, πριν την είσοδο στο χώρο υποβάλλει ερωτήσεις για να επιβεβαιώσει την απουσία πυρετού ή/και άλλων συμπτωμάτων και εκτιμά αδρά την υγεία των προσερχόμενων παιδιών, και σε περίπτωση υποψίας προβλήματος συζητά το θέμα με γονέα/κηδεμόνα
- Γονείς/κηδεμόνες με συμπτώματα λοίμωξης του αναπνευστικού ή/και πυρετό δεν επιτρέπεται να συνοδεύουν τα παιδιά και σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί λοίμωξή τους από τον κορωνοϊό SARS-CoV-2, θα πρέπει να ενημερώνουν άμεσα τον υπεύθυνο του Βρεφικού, Βρεφονηπιακού ή Παιδικού Σταθμού και να ακολουθούν τις οδηγίες για κατ' οίκον απομόνωση του οικογενειακού περιβάλλοντος συμπεριλαμβανομένων των παιδιών.
- Κάθε Βρεφικός, Βρεφονηπιακός ή Παιδικός Σταθμός πρέπει ορίσει υπεύθυνο διαχείρισης COVID-19 και να καταγράφει συστηματικά τις αναφορές για συμπτώματα συμβατά με COVID-19 σε παιδιά ή/και μέλη του προσωπικού και να παρακολουθεί την πορεία τους.
- Στη φάση της προσαρμογής των παιδιών στον Βρεφικό, Βρεφονηπιακό ή τον Παιδικό Σταθμό, είναι δυνατόν να επιτραπεί σε έναν γονέα/κηδεμόνα να παραμείνει για λίγη ώρα με το παιδί στον χώρο, με την προϋπόθεση ότι είναι ελεύθερος συμπτωμάτων συμβατών με λοίμωξη αναπνευστικού συστήματος και με σχολαστική τήρηση των κανόνων υγιεινής (τήρηση αποστάσεων γονέα-παιδιού από τα υπόλοιπα άτομα, χρήση μάσκας από τον γονέα, κατά την προσέλευση εφαρμογή αντισηπτικού χεριών από τον γονέα ή πλύσιμο χεριών με σαπούνι και νερό). Επίσης, προτείνεται η διαδοχική προσέλευση σε προκαθορισμένη ώρα των γονέων που θα συνοδεύουν παιδιά στην περίοδο της προσαρμογής τους, ώστε να αποφευχθεί ο συνωστισμός και να διασφαλίζεται η τήρηση των αποστάσεων.

A.4 Τήρηση κανόνων ατομικής υγιεινής

- Εκπαίδευση των παιδιών ανάλογα με τις δυνατότητες της ηλικίας τους και συστηματική **εφαρμογή της υγιεινής των χεριών**. Προϋπόθεση είναι η εξασφάλιση υποδομών και υλικών, όπως νιπτήρες με τρεχούμενο νερό και υγρό σαπούνι καθώς και αλκοολούχα αντισηπτικά διαλύματα που θα εφαρμόζονται πάντα με την επίβλεψη ή βοήθεια ενήλικα.
- Η υγιεινή των χεριών πρέπει να εφαρμόζεται από παιδιά και προσωπικό
 - **Κατά την είσοδο στο χώρο**
 - **Όταν τα χέρια είναι εμφανώς λερωμένα (σαπούνι και νερό)**
 - **Πριν και μετά:**
 - Την προετοιμασία ή τη χορήγηση γεύματος
 - Το γεύμα
 - Τη χρήση της τουαλέτας
 - **Μετά:**
 - Την επαφή με εκκρίσεις ή σωματικά υγρά
 - Το παιχνίδι σε εξωτερικό χώρο
 - Το χειρισμό απορριμμάτων
 - Το πλύσιμο των χεριών με υγρό σαπούνι και νερό, για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα, θα ακολουθείται από προσεκτικό στέγνωμα με χάρτινες χειροπετσέτες μιας χρήσης και απόρριψή τους στους κάδους απορριμμάτων.
 - Εναλλακτικά, συστήνεται η εφαρμογή αλκοολούχου αντισηπτικού διαλύματος, **πάντα με την επίβλεψη ή βοήθεια του εκπαιδευτικού προσωπικού** ώστε να διασφαλίζεται η ορθή διαδικασία. Η υγιεινή των χεριών για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα με χρήση αλκοολούχου αντισηπτικού διαλύματος, που θα βρίσκεται κοντά στην είσοδο κάθε αίθουσας διδασκαλίας, θα πρέπει να εφαρμόζεται συχνά και σε κάθε περίπτωση που αυτό κρίνεται απαραίτητο.
 - Συστήνεται η εφαρμογή αλκοολούχου αντισηπτικού διαλύματος πριν και μετά τη χρήση εξοπλισμού, όπως πληκτρολόγιο υπολογιστή, σε περίπτωση που αυτός είναι κοινόχρηστος.
 - Τα αλκοολούχα αντισηπτικά πρέπει να φυλάσσονται μακριά από τα παιδιά Νηπιαγωγείου, Παιδικού ή Βρεφονηπιακού Σταθμού και να χρησιμοποιούνται μόνο υπό επίβλεψη, προς αποφυγή του κινδύνου δηλητηρίασης από αυτά.
 - **Τήρηση των κανόνων αναπνευστικής υγιεινής**. Σε βήχα ή φτέρνισμα, κάλυψη της μύτης και του στόματος με το μανίκι στο ύψος του αγκώνα ή με χαρτομάντιλο, απόρριψη του χρησιμοποιημένου χαρτομάντιλου στους κάδους απορριμμάτων και επιμελές πλύσιμο των χεριών

- **Αποφυγή επαφής χεριών με τα μάτια, τη μύτη και το στόμα** για τη μείωση του κινδύνου μόλυνσης
- **Αποφυγή κοινής χρήσης προσωπικών αντικειμένων και ατομικών παιχνιδιών.** Αποφυγή κοινής χρήσης των μολυβιών, των στυλό, των μαρκαδόρων και άλλων προσωπικών αντικειμένων.
- Τα παιδιά δεν πρέπει να πίνουν νερό απευθείας από τη βρύση με το στόμα, καθώς και να χρησιμοποιούν κοινά σκεύη όπως ποτήρια και μπουκάλια. Είναι καλό το κάθε παιδί να έχει σταθερά το δικό του ποτήρι ή παγούρι.
- Αποφυγή στενής επαφής, εφόσον αυτό είναι δυνατό, με οποιοδήποτε άτομο εμφανίζει πυρετό ή συμπτώματα από το αναπνευστικό, όπως βήχα ή πταρμό
- Για την καλύτερη εκπαίδευση των παιδιών, μπορεί να τοποθετούνται σε διάφορους χώρους του Σταθμού αφίσες ή εικόνες με τον ενδεδειγμένο τρόπο εφαρμογής των μέτρων ατομικής υγιεινής
- Συνιστάται η χρήση υφασμάτινης μπλούζας εργασίας από το προσωπικό των Βρεφικών, Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών η οποία πρέπει να πλένεται συχνά (εάν είναι δυνατόν καθημερινά) με κοινό απορρυπαντικό σε υψηλή θερμοκρασία (60° C).
- Είναι σημαντικό να γίνεται συστηματική εκπαίδευση των παιδιών με επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες εφαρμογής των μέτρων προφύλαξης για την εξοικείωση των μικρών παιδιών, με επεξήγηση της λογικής των μέτρων σε συνδυασμό με τη συζήτηση των χαρακτηριστικών του ιού και της νόσου με τρόπο κατάλληλο για την κάθε ηλικία.

A.5 Μέτρα περιορισμού των στενών επαφών μεταξύ των παιδιών, του προσωπικού και των γονέων/κηδεμόνων

Η τήρηση της φυσικής απόστασης μεταξύ παιδιών και προσωπικού, **συχνά δεν είναι εφικτή σε περιβάλλον Βρεφικού, Βρεφονηπιακού ή Παιδικού Σταθμού**, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια ορισμένων δραστηριοτήτων (π.χ. αλλαγή πάνα, σίτισης, στενής σωματικής επαφής για ανακούφιση κ.λπ.) καθώς και μεταξύ των μικρότερων παιδιών γενικότερα. Λαμβάνοντας υπόψη αυτό το γεγονός, είναι ιδιαίτερα σημαντική η συνδυαστική εφαρμογή πολλαπλών προληπτικών μέτρων, όπως η λειτουργία μικρών και σταθερών ομάδων, η χρήση προστατευτικής μάσκας από τους εργαζομένους, ο βέλτιστος αερισμός των χώρων, η υγιεινή των χεριών και τα μέτρα αναπνευστικής υγιεινής, καθώς και η καθαριότητα του περιβάλλοντος και των επιφανειών, για να μειωθεί ο κίνδυνος μετάδοσης.

- Κύριο μέτρο περιορισμού των στενών επαφών για τα μικρά παιδιά, και ιδίως τα παιδιά των Βρεφικών, Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών, είναι ο **διαχωρισμός τους σε μικρές ομάδες που αποτελούνται σταθερά από τα ίδια παιδιά και δεν αναμιγνύονται μεταξύ τους**. Ο ακριβής τρόπος εφαρμογής αυτού του μέτρου εξαρτάται από τις συνθήκες του κάθε επιμέρους χώρου.
- Συστήνεται οι δραστηριότητες των τμημάτων να πραγματοποιούνται σε μία **συγκεκριμένη αίθουσα για κάθε ομάδα παιδιών και με το ίδιο προσωπικό**.
- Θα πρέπει να **αποφεύγεται η ανάμιξη και αλληλεπίδραση παιδιών από διαφορετικά τμήματα/αίθουσες** καθώς και η οργάνωση διατμηματικών εκδηλώσεων ή ομαδικών δραστηριοτήτων και παιχνιδιών
- Προτείνεται η οργάνωση του χρόνου και της δημιουργικής απασχόλησης να περιλαμβάνει τη **δημιουργία μικρών υποομάδων παιδιών σε κάθε αίθουσα**, ώστε να διευκολύνεται το έργο των εκπαιδευτικών για την τήρηση των αποστάσεων και των μέτρων υγιεινής
- Προτείνεται η **αποφυγή ή η τροποποίηση της χρήσης κοινόχρηστων χώρων όπως η τραπεζαρία**. Τα γεύματα μπορούν να προσφέρονται στις αίθουσες, ή εάν δεν μπορούν να γίνουν οι απαιτούμενες χωροταξικές ρυθμίσεις για αυτό, η τραπεζαρία θα χρησιμοποιείται σε διαφορετικούς χρόνους για κάθε ομάδα παιδιών, ώστε να αποφευχθεί ο συνωστισμός ή/και η ανάμιξη παιδιών από διαφορετικές ομάδες
- Στους **χώρους ύπνου των παιδιών**, συστήνεται η τήρηση της μέγιστης δυνατής απόστασης μεταξύ των κρεβατιών/στρωμάτων, καθώς και η διάκριση και φυσικός διαχωρισμός των περιοχών του χώρου, που θα καταλαμβάνονται από παιδιά συγκεκριμένων τμημάτων (προς αποφυγή ανάμιξης κατά την ώρα ύπνου, παιδιών διαφορετικών τμημάτων). Συστήνεται η τοποθέτηση των παιδιών με τη διάταξη “κεφάλι – πόδια” και επισημαίνεται ότι σε καμία περίπτωση δεν εφαρμόζεται μάσκα σε παιδί κατά τον ύπνο.

- Ανάλογα με τη διαθέσιμη υποδομή και τη χωροταξική διάταξη, προτείνεται και ο **καταμερισμός των τουαλετών και νιπτήρων** ώστε να γίνεται η χρήση τους τμηματικά από συγκεκριμένες ομάδες παιδιών
- Αποφυγή του συνωστισμού και περιορισμός των επαφών μεταξύ παιδιών-γονέων-προσωπικού **κατά την προσέλευση και αποχώρηση** από τον Βρεφικό, Βρεφονηπιακό ή Παιδικό Σταθμό. Ενδεικτικά, μπορεί να εφαρμοστεί σταδιακή προσέλευση και αποχώρηση σε συνεννόηση με τους γονείς/κηδεμόνες και εφαρμογή πρακτικών μέτρων για τήρηση αποστάσεων (π.χ. γραμμές στο δάπεδο).
- **Είσοδος στο χώρο μόνο των παιδιών και του απαραίτητου προσωπικού.** Τα παιδιά θα παραλαμβάνονται από συγκεκριμένο μέλος του προσωπικού πριν την είσοδο στο χώρο του Σταθμού και θα οδηγούνται στην αίθουσα.
- Διασφάλιση ασφαλούς τρόπου μεταφοράς των μαθητών από και προς το σχολείο. Σε περίπτωση που η μεταφορά γίνεται με σχολικά λεωφορεία, συστήνεται η τοποθέτηση του μαθητή σε προκαθορισμένη θέση η οποία δε θα αλλάζει. Παιδιά ίδιας οικογένειας και παιδιά που ανήκουν στο ίδιο τμήμα προτιμάται να κάθονται σε διπλανάς θέσεις. Η συστηματική χρήση μάσκας καθ' όλη τη διάρκεια της διαδρομής από το προσωπικό, είναι απαραίτητη. Η εφαρμογή μάσκας συστήνεται επίσης και σε παιδιά άνω 4 ετών υπό επίβλεψη και υποβοήθηση. Εάν υπάρχει δυνατότητα, να παραμένουν κενές θέσεις ανάμεσα στους επιβάτες. Στα σχολικά λεωφορεία συνιστάται να υπάρχουν ανοικτά παράθυρα όσο επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες. Εάν δεν μπορεί να αποφευχθεί η χρήση πούλμαν με παράθυρα που δεν ανοίγουν, ρύθμιση εξαερισμού σε εισαγωγή αέρα (όχι ανακύκλωση), εάν είναι δυνατόν από σημεία της οροφής.
- Οργάνωση λειτουργίας με βέλτιστη αξιοποίηση των εξωτερικών χώρων για δραστηριότητες και παιχνίδι. Αποφυγή ανάμιξης στο προαύλιο των παιδιών που δεν ανήκουν στην ίδια ομάδα ή τμήμα. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ειδική διαγράμμιση στο προαύλιο για την οριοθέτηση του «χώρου» κάθε ομάδας παιδιών. Εάν υπάρχει η δυνατότητα, προαυλισμός σε διαφορετικό χρόνο ή/και χώρο.
- Τήρηση της φυσικής απόστασης και των κανόνων ατομικής υγιεινής όσο είναι δυνατό κατά τη διάρκεια αθλητικών δραστηριοτήτων.
Κατά τη διάρκεια αθλητικών δραστηριοτήτων:
 - ⊖ Τήρηση της φυσικής απόστασης (ανάλογα με το είδος της αθλητικής δραστηριότητας) και των κανόνων ατομικής υγιεινής. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίνεται στην εφαρμογή της υγιεινής των χεριών μετά την άθληση και την επαφή με άψυχα αντικείμενα (π.χ μπάλες, όργανα γυμναστικής κτλ).
 - ⊖ Λόγω της αυξημένης εκπνοής και εκπομπής σταγονιδίων κατά την άθληση και τον αυξημένο κίνδυνο μετάδοσης της νόσου στο

εσωτερικό σε σύγκριση με το εξωτερικό περιβάλλον, συστήνεται η προτίμηση εξωτερικών χώρων για τις αθλητικές δραστηριότητες, όταν αυτό είναι εφικτό.

- ⊖ Συμμετοχή του μικρότερου δυνατού αριθμού ατόμων (παιδιών, προσωπικού, προπονητών, θεατών κτλ)
 - ⊖ Μέριμνα για την αποφυγή ανάμιξης παιδιών διαφορετικών τμημάτων σε οργανωμένες ή μη αθλητικές δραστηριότητες
 - ⊖ Τα παιδιά ΔΕΝ πρέπει να φέρνουν μαζί τους παιχνίδια στο σχολείο (π.χ. μπάλες κλπ.).
 - ⊖ Σχετικά με τις μπάλες και λοιπά όργανα γυμναστικής/αθλοπαιδιών, τα παιδιά κάθε τμήματος πρέπει να παίζουν μόνο μεταξύ τους, κατά προτίμηση χρησιμοποιώντας συγκεκριμένη μπάλα (ή μπάλες), με την έγκριση ή/και επίβλεψη εκπαιδευτικού.
 - ⊖ Τήρηση των μέτρων σχετικά με τον περιορισμό των αθλητικών δραστηριοτήτων (στο σύνολο τους ή ανά κατηγορία), ανάλογα με τις ισχύουσες κάθε φορά οδηγίες και την επιδημιολογική επιβάρυνση σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο. Οι περιορισμοί (π.χ. απαγόρευση ομαδικών παιχνιδιών με μπάλα, όπως ποδόσφαιρο, μπάσκετ, βόλεϋ), εάν επιβληθούν στην περιοχή του σχολείου, πρέπει να εφαρμόζονται τόσο στο μάθημα της γυμναστικής όσο και σε προαιρετικές απογευματινές δραστηριότητες καθώς και στα διαλείμματα.
- Σύσταση για **διοργάνωση επιλεκτικών εκδρομών και εκπαιδευτικών επισκέψεων** με τήρηση όλων των μέτρων απόστασης και ατομικής υγιεινής και **διασφάλιση της μη ανάμιξης διαφορετικών τμημάτων**, ύστερα από συνεκτίμηση των δυνατοτήτων σε ανθρώπινους και υλικούς πόρους και των τρεχόντων επιδημιολογικών δεδομένων

A. 6 Μέτρα Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Καθαριότητας/Απολύμανσης

- **Αερισμός:** Η διασφάλιση επαρκούς αερισμού σε όλους τους κλειστούς χώρους, συμπεριλαμβανομένων και των μέσων μεταφοράς των μαθητών, συμβάλλει στη μείωση της κυκλοφορίας μολυσματικών σταγονιδίων στον αέρα και αποτελεί σημαντική παράμετρο για την πρόληψη της μετάδοσης του ιού SARS-CoV-2, σε συνδυασμό και με τα υπόλοιπα προληπτικά μέτρα. Αναλυτικές πληροφορίες, στην σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας (όπως εκάστοτε επικαιροποιείται): «Συστάσεις για την επαναλειτουργία των

εκπαιδευτικών μονάδων με έμφαση στον εξαιρισμό των εσωτερικών χώρων τους κατά τη χειμερινή περίοδο με απώτερο σκοπό τον περιορισμό της διασποράς του ιού SARS-CoV-2» ΑΔΑ: 6ΦΗΑ465ΦΥΟ-Ν79, Δ1/ΓΠ 986/08-01-2021)

- **Οδηγίες καθαρισμού και εφαρμογής απολυμαντικών σε επιφάνειες**
 - Στο Παράρτημα ΙΙΙ περιλαμβάνονται λεπτομερείς οδηγίες για τη διαδικασία καθαρισμού και εφαρμογής απολυμαντικών σε επιφάνειες και εξοπλισμό.
 - Επισημαίνεται ότι ΔΕΝ ενδείκνυται η απολύμανση με ψεκασμό ή εκνέφωση των εσωτερικών ή εξωτερικών χώρων, σύμφωνα και με τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (<https://www.who.int/publications-detail/cleaning-and-disinfection-of-environmental-surfaces-inthe-context-of-covid-19>).

Ενίσχυση των προγραμμάτων καθαριότητας χώρων και καθαρισμού ή/και εφαρμογής απολυμαντικού σε επιφάνειες, αντικείμενα και εξοπλισμό

- Καθαριότητα σε χώρους, επιφάνειες και αντικείμενα:
 - Παρασκευής και χορήγησης γευμάτων (πριν και μετά κάθε χρήση)
 - Φιλοξενίας και δραστηριοτήτων
 - Συχνά αγγιζόμενες επιφάνειες, παιχνίδια
 - Τουαλέτες
 - Χώρους ξεκούρασης και ύπνου
- Προσπάθεια εξασφάλισης κατά το δυνατόν εξοπλισμού και παιχνιδιών ατομικής χρήσης (π.χ. ατομική κασετίνα με μολύβια και μαρκαδόρους). Ο εξοπλισμός και τα παιχνίδια που χρησιμοποιούνται από περισσότερα παιδιά (πάντα της ίδιας μικρής ομάδας) πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο.
- Τα παιδιά ΔΕΝ πρέπει να φέρνουν μαζί τους παιχνίδια στο Νηπιαγωγείο, τον Παιδικό ή Βρεφονηπιακό Σταθμό (π.χ. μπάλες, κούκλες κλπ.).
- Τακτικός καθαρισμός παιχνιδιών και αντικειμένων:
 - Για την καθημερινή καθαριότητα παιχνιδιών που δεν έχουν έρθει σε επαφή με σωματικά υγρά και εκκρίσεις των παιδιών συστήνεται πλύσιμο με σαπούνι/ απορρυπαντικό και χλιαρό νερό. Τα παιχνίδια μπορούν να τοποθετούνται σε σκεύος με σαπουνόνερο μακριά από τα παιδιά, να καθαρίζονται επιμελώς με τριβή στο τέλος της ημέρας και στη συνέχεια να στεγνώνουν πριν την επαναχρησιμοποίησή τους την επομένη.

- Παιχνίδια και αντικείμενα που έχουν έρθει σε επαφή με τη στοματική κοιλότητα ή άλλες σωματικές εκκρίσεις των παιδιών πρέπει να πλένονται με σαπούνι/ απορρυπαντικό και νερό, και κατόπιν, αφού ξεπλυθούν και στεγνώσουν, να γίνεται εφαρμογή απολυμαντικού.
- Ως απολυμαντικό μπορεί να χρησιμοποιείται αλκοολούχο διάλυμα 70-90%, μαντηλάκι εμποτισμένο με αιθυλική αλκοόλη 70% ή άλλο απολυμαντικό με εγκεκριμένη από τον ΕΟΦ μικροβιοκτόνο/ ιοκτόνο δράση, λαμβάνοντας υπόψη και τη συμβατότητά του με το υλικό κατασκευής των παιχνιδιών. Στις περιπτώσεις χρήσης απολυμαντικού χρειάζεται ξέβγαλμα με νερό και στέγνωμα πριν τη χρήση των παιχνιδιών/ αντικειμένων από τα παιδιά.
- Το άτομο που καθαρίζει τα παιχνίδια/ αντικείμενα πρέπει να φέρει εξοπλισμό Ατομικής Προστασίας.
- Τα βιβλία και τα άλλα είδη από χαρτί που χρησιμοποιούνται δεν χρειάζονται ειδικό καθαρισμό ή εφαρμογή απολυμαντικού.
- Απομάκρυνση παιχνιδιών που δεν μπορούν να πλένονται/ απολυμαίνονται συχνά (π.χ. υφασμάτινα, λούτρινα κ.λπ.). Παιχνίδια που δεν πλένονται/ απολυμαίνονται ΔΕΝ πρέπει να χρησιμοποιούνται

ΠΡΟΣΟΧΗ!

- Τα είδη καθαρισμού και απολύμανσης πρέπει να βρίσκονται μακριά από τα παιδιά
- Καλός αερισμός και πρόληψη εισπνοής ερεθιστικών και πιθανώς τοξικών ουσιών κατά τον καθαρισμό/ εφαρμογή απολυμαντικού

B. Αρχές διαχείρισης ύποπτων ή επιβεβαιωμένων περιστατικών λοίμωξης COVID-19 Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς και Παιδικούς Σταθμούς

B. 1. Υπεύθυνος COVID-19 στο σχολείο

- Σε κάθε Βρεφικό, Βρεφονηπιακό ή Παιδικό Σταθμό, ορίζεται από τον **υπεύθυνο διαχείρισης COVID-19** και ο αναπληρωτής του.
- Ο υπεύθυνος διαχείρισης COVID-19:
 - Ενημερώνει και εκπαιδεύει το προσωπικό σχετικά με την έγκαιρη αναγνώριση και τη διαχείριση υπόπτων κρουσμάτων λοίμωξης COVID-19.
 - Έχει την ευθύνη επικοινωνίας με τις οικογένειες των παιδιών, την Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας και άλλους εμπλεκόμενους φορείς όπως ο ΕΟΔΥ (για συνδρομή στην επιδημιολογική διερεύνηση και εκτίμηση κινδύνου, εάν χρειαστεί).
 - ενημερώνεται για τις τρέχουσες οδηγίες σχετικά με θέματα COVID-19
 - έχει την ευθύνη για την τήρηση αρχείου καταγραφής απουσιών που σχετίζονται με συμπτώματα τα οποία μπορεί να εμφανιστούν σε άτομο με COVID-19, για μαθητές και προσωπικό, και την παρακολούθηση της πραγματοποίησης από αυτούς διαγνωστικού τεστ για COVID-19 (εφόσον συστηθεί από ιατρό) και του αποτελέσματός του,
 - διαμορφώνει λίστες ατόμων που ήρθαν σε επαφή με ύποπτο ή επιβεβαιωμένο περιστατικό COVID-19, για την ιχνηλάτηση επαφών και την επιδημιολογική διερεύνηση,
 - έχει την ευθύνη διαμόρφωσης, εξοπλισμού και λειτουργίας του προκαθορισμένου χώρου απομόνωσης περιστατικού που εμφανίζει συμπτώματα συμβατά με COVID-19 στο σχολείο.

B.2. Διενέργεια συστηματικών προληπτικών εργαστηριακών διαγνωστικών ελέγχων σε εργαζόμενους Βρεφικών, Βρεφονηπιακών και Παιδικών

- Τα μέλη του προσωπικού που δεν έχουν λάβει καμία δόση εμβολίου ή δεν έχουν ολοκληρώσει το πρόγραμμα εμβολιασμού τους έναντι COVID-19, καθώς και όσοι δεν έχουν ιστορικό νόσου COVID-19 εντός του τελευταίου 6μήνου, θα πρέπει να υποβάλλονται σε εργαστηριακό διαγνωστικό έλεγχο (ταχεία δοκιμασία ανίχνευσης αντιγόνου, rapid test) δύο φορές την εβδομάδα και να προσκομίζουν αρνητικό αποτέλεσμα προ της ανάληψης των καθηκόντων τους στον Βρεφικό, Βρεφονηπιακό ή Παιδικό Σταθμό. (Αναλυτικές οδηγίες περιλαμβάνονται στη σχετική ΚΥΑ, ΦΕΚ.....)
- Η συστηματική διενέργεια των εργαστηριακών διαγνωστικών ελέγχων στα μέλη του προσωπικού που δεν έχουν εμβολιαστεί ή ολοκληρώσει τον εμβολιασμό τους και δεν έχουν ιστορικό νόσησης το τελευταίο 6μηνο:
 - αποτελεί συμπληρωματικό μέτρο για την έγκαιρη αναγνώριση ασυμπτωματικού ατόμου με νόσο COVID-19 και τον περιορισμό της διασποράς του ιού SARS-CoV-2 στους Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς ή Παιδικούς Σταθμούς και σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά τις δέσμες των λοιπών προληπτικών μέτρων (μάσκες, φυσική απόσταση, μέτρα ατομικής υγιεινής, αερισμός χώρων και υγιεινή περιβάλλοντος)..
 - δεν θα πρέπει να παρεμβαίνει/καθυστερεί τη στρατηγική εργαστηριακού ελέγχου σε άτομο που εμφανίζει συμπτώματα που μπορεί να εμφανιστούν στο πλαίσιο λοίμωξης COVID-19. Άτομα με συμπτώματα, θα πρέπει να υποβάλλονται σε διαγνωστικό εργαστηριακό έλεγχο με ταχύ τεστ ανίχνευσης αντιγόνου (rapid test) ή με μοριακό έλεγχο (RT-PCR) σε δομή υγείας, ακόμη και εάν διαθέτουν πρόσφατο αρνητικό αποτέλεσμα διαγνωστικού ελέγχου.
- Μέλος του προσωπικού που είναι εργαστηριακά επιβεβαιωμένο περιστατικό COVID-19, **επιτρέφει στον Σταθμό μετά την παρέλευση 10 ημερών** από την έναρξη των συμπτωμάτων ΚΑΙ εφόσον έχουν παρέλθει τρία 24ωρα από την πλήρη υποχώρηση του πυρετού (χωρίς τη λήψη αντιπυρετικών) ΚΑΙ τη βελτίωση των άλλων συμπτωμάτων (σε περίπτωση ασθενών με πολύ σοβαρή νόσο ή ανοσοκαταστολή μπορεί το απαιτούμενο διάστημα από την έναρξη των συμπτωμάτων να φθάσει τις 20 ημέρες, σύμφωνα με την γνώμη του θεράποντος ιατρού) και **εξαιρείται της υποχρέωσης του συστηματικού προληπτικού εργαστηριακού διαγνωστικού ελέγχου εάν πρόκειται για ανεμβολίαστο μέλος του προσωπικού, για διάστημα 6 μηνών από τη διάγνωση.** Σημειώνεται ότι σε περίπτωση εκδήλωσης συμπτωμάτων που μπορεί να εμφανιστούν σε νόσο COVID-19, κατά τη διάρκεια του διαστήματος αυτού, θα πρέπει να γίνεται διαγνωστικός εργαστηριακός έλεγχος με ταχύ τεστ ανίχνευσης αντιγόνου (rapid test) ή με μοριακό έλεγχο (PCR) σε δομή υγείας.

B.3. Διαχείριση μεμονωμένων περιστατικών COVID-19

B.3.A) Διαχείριση παιδιού που εκδηλώνει συμπτώματα ύποπτα για λοίμωξη COVID-19

- Εάν ένα παιδί που φοιτά σε Βρεφικό, Βρεφονηπιακό ή Παιδικό Σταθμό εκδηλώσει συμπτώματα που μπορεί να εμφανιστούν σε παιδί με λοίμωξη COVID-19 (βλ. Παράρτημα II), εκτός του χώρου του Σταθμού, παραμένει στο σπίτι και ειδοποιείται ο Σταθμός με ευθύνη των γονέων/κηδεμόνων.
 - Εάν ένα παιδί εμφανίσει συμπτώματα που μπορεί να εμφανιστούν σε παιδί με λοίμωξη COVID-19 (βλ. Παράρτημα II), όταν βρίσκεται στον Σταθμό, γίνονται τα παρακάτω εκ μέρους του Υπευθύνου COVID-19:
 - **Επικοινωνία με την οικογένεια** για παραλαβή του παιδιού
 - **Απομόνωση** του παιδιού σε προκαθορισμένο καλά αεριζόμενο χώρο, με επίβλεψη, μακριά από τα υπόλοιπα παιδιά και εφαρμογή απλής χειρουργικής μάσκας
 - Εφαρμογή **υγιεινής χεριών** και **αναπνευστικής υγιεινής** από το παιδί και το/τα άτομο/α που το φροντίζουν
 - **Χρήση εξοπλισμού ατομικής προστασίας από το προσωπικό** (μάσκα, γάντια, και –σε περίπτωση κινδύνου εκτίναξης βιολογικών υγρών ή αναπνευστικών εκκρίσεων– ποδιά αδιάβροχη και οφθαλμική προστασία με γυαλιά ή ασπίδα προσώπου).
 - Επιμελής **καθαρισμός** του χώρου και **εφαρμογή απολυμαντικού** σε επιφάνειες μετά την αναχώρηση του παιδιού με χρήση εξοπλισμού ατομικής προστασίας.
 - Γίνεται ιατρική αξιολόγηση με πρωτοβουλία των γονέων/κηδεμόνων και σε συνεργασία με αυτούς. Εφόσον, σύμφωνα με την αξιολόγηση αυτή, το παιδί χαρακτηριστεί ως ύποπτο **κρούσμα COVID-19** χωρίς να υπάρχει εναλλακτική διάγνωση **πρέπει να γίνει διαγνωστικό τεστ για COVID-19¹**. **Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση αυτή, ΔΕΝ συστήνεται η διενέργεια αυτοδιαγνωστικού ελέγχου (self test).**
 - Εν αναμονή του αποτελέσματος, το παιδί παραμένει σε **απομόνωση κατ' οίκον** (εφόσον κρίνεται από τον ιατρό ότι η κατάστασή του δεν απαιτεί νοσηλεία σε νοσοκομείο), σε καλά αεριζόμενο δωμάτιο, ενώ το σχολείο συνεχίζει κανονικά τη λειτουργία του (<https://eody.gov.gr/neos-koronoios-covid-19-odigies-gia-frontida-ygoptoy-kroysmatos-sto-spiti/>).
- Εάν η ιατρική αξιολόγηση που έγινε σε συνεργασία με τους γονείς/κηδεμόνες οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι δεν προκύπτουν ενδείξεις λοίμωξης COVID-19, τότε το παιδί **μπορεί να επιστρέψει στον Σταθμό** όταν τα συμπτώματα υφεθούν ή παρέλθει τυχόν άλλο (πέρα από COVID-19) πρόβλημα υγείας. Για την επιστροφή **δεν είναι απαραίτητη η προσκόμιση ιατρικής βεβαίωσης.**

¹ Μοριακό τεστ (PCR) ή ταχύ τεστ ανίχνευσης αντιγόνου (rapid test).

- Παιδί με συμπτώματα που μπορεί να εμφανιστούν στο πλαίσιο λοίμωξης COVID-19 και σύμφωνα με την ιατρική αξιολόγηση μπορεί να είναι ύποπτο κρούσμα και για τον οποίο –ως εκ τούτου– συνιστάται διαγνωστικό τεστ για COVID-19, αλλά για οποιοδήποτε λόγο δεν έγινε τεστ παρά τις συστάσεις, δεν πρέπει να προσέλθει στο σχολείο για 10 ημέρες από την έναρξη των συμπτωμάτων και εφόσον έχουν συμπληρωθεί **τρία 24ωρα απυρεξίας** (χωρίς τη λήψη αντιπυρετικού) και έχουν βελτιωθεί τα συμπτώματα.
- **B.3.B) Διαχείριση μέλους του προσωπικού που εκδηλώνει συμπτώματα που μπορεί να εμφανιστούν σε άτομο με λοίμωξη COVID-19**
 - Εάν ένα μέλος του προσωπικού εκδηλώσει συμπτώματα που μπορεί να εμφανιστούν σε άτομο με λοίμωξη COVID-19 εκτός του χώρου του Σταθμού, παραμένει στο σπίτι και με ευθύνη του ειδοποιείται ο Σταθμός.
 - Εάν ένα μέλος του προσωπικού εκδηλώσει συμπτώματα που μπορεί να εμφανιστούν σε άτομο με λοίμωξη COVID-19 όταν είναι στον Σταθμό, αποχωρεί από το χώρο του Σταθμού μετά από συνεννόηση με τους υπεύθυνους. Αν χρειαστεί να περιμένει στον Σταθμό για ένα μικρό χρονικό διάστημα, παραμένει σε απομόνωση στον καθορισμένο χώρο φορώντας απλή χειρουργική μάσκα και τηρώντας τις διαδικασίες που περιγράφονται στην ενότητα 3.A) για τα παιδιά.
 - Γίνεται ιατρική αξιολόγηση με πρωτοβουλία του ίδιου και εφόσον, σύμφωνα με την κρίση του θεράποντος ιατρού, το μέλος του προσωπικού χαρακτηριστεί ως **ύποπτο κρούσμα COVID-19**, χωρίς να υπάρχει εναλλακτική διάγνωση, **πρέπει να γίνει διαγνωστικό τεστ για COVID-19¹**.
 - Εν αναμονή του αποτελέσματος, το μέλος του προσωπικού παραμένει σε **απομόνωση κατ' οίκον** (εφόσον κρίνεται από τον ιατρό ότι η κατάστασή του δεν απαιτεί νοσηλεία σε νοσοκομείο) σε καλά αεριζόμενο δωμάτιο, ενώ το σχολείο συνεχίζει κανονικά τη λειτουργία του (<https://eody.gov.gr/neos-koronoios-covid-19-odigies-gia-frontida-ypoptoy-kroysmatos-sto-spiti/>).

B.3.Γ) Σε περίπτωση που το διαγνωστικό τεστ του ατόμου που χαρακτηρίστηκε ύποπτο κρούσμα COVID-19 είναι ΘΕΤΙΚΟ για τον ιό SARS-CoV-2

- **Γονέας/κηδεμόνας** του παιδιού ή το μέλος του προσωπικού **ενημερώνει άμεσα** τον υπεύθυνο διαχείρισης COVID-19 ή/και τον/την διευθυντή /τρια του Σταθμού για το θετικό αποτέλεσμα του διαγνωστικού τεστ για COVID-19.
- Ο **υπεύθυνος διαχείρισης COVID-19 του Σταθμού:**
 - 1/ **επικοινωνεί:** Α) με τις οικογένειες των παιδιών του τμήματος στο οποίο φοιτά το παιδί καθώς και των παιδιών (πχ άλλων τμημάτων, σχολικού λεωφορείου) που έχουν έρθει σε στενή επαφή με το θετικό περιστατικό COVID-19 (βλ. ορισμό στενής επαφής κρούσματος COVID-19), Β) τη ΓΓΠΠ για ενημέρωση σχετικά με την ιχνηλάτηση των στενών επαφών Γ) με τη

Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας

2/ Φροντίζει να γίνει ενδεδειγμένος καθαρισμός και τοπική εφαρμογή απολυμαντικού στις επιφάνειες των χώρων του σχολείου όπου κινήθηκε το κρούσμα.

- Η **Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας** επικοινωνεί με τον ΕΟΔΥ για συνδρομή στην επιδημιολογική διερεύνηση και εκτίμηση κινδύνου, εάν αυτή χρειαστεί.

Μέτρα για άτομα με επιβεβαιωμένη νόσο COVID-19

- Το παιδί ή το μέλος του προσωπικού που είναι επιβεβαιωμένο κρούσμα COVID-19 πρέπει απομακρυνθεί από τον Σταθμό και να **παραμείνει σε απομόνωση** για τουλάχιστον **10 ημέρες**. Η απομόνωση του ασθενούς γίνεται κατ' οίκον (εκτός εάν η κατάσταση της υγείας του επιβάλλει νοσηλεία σε νοσοκομείο). Κατά τη διάρκεια της απομόνωσης, το παιδί ή το μέλος του προσωπικού με επιβεβαιωμένο COVID-19 πρέπει:
 - (1) Να απέχει και από όλες τις **εξωσχολικές δραστηριότητες** καθώς και από κάθε άλλη «ανεπίσημη» μετακίνηση ή επαφή με άτομα εκτός του οικιακού περιβάλλοντος (π.χ. περίπατοι ή παιχνίδια έξω, συναντήσεις με άλλους κλπ.).
 - (2) Να αποφεύγει με τη μεγαλύτερη δυνατή αυστηρότητα κάθε επαφή με **ευάλωτα άτομα** που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσο.
 - (3) Να λαμβάνει συστηματικά **μέτρα προφύλαξης** κατά την επαφή του με τα άτομα που διαμένουν μαζί του στην ίδια κατοικία (<https://eody.gov.gr/neos-koronaios-covid-19/>).

Επιστροφή στο σχολείο: άτομα με επιβεβαιωμένη νόσο COVID-19 (διάρκεια απομόνωσης)

- Το παιδί ή ο ενήλικας μπορεί να επιστρέψει στο σχολείο μετά την παρέλευση **10 ημερών από την έναρξη των συμπτωμάτων ΚΑΙ εφόσον έχουν παρέλθει τρία 24ωρα από την πλήρη υποχώρηση του πυρετού (χωρίς τη λήψη αντιπυρετικών) ΚΑΙ τη βελτίωση των άλλων συμπτωμάτων** (σε περίπτωση ασθενών με πολύ σοβαρή νόσο ή ανοσοκαταστολή μπορεί το απαιτούμενο διάστημα από την έναρξη των συμπτωμάτων να φθάσει τις 20 ημέρες, σύμφωνα με την γνώμη του θεράποντος ιατρού).
- Για την επάνοδο στον Σταθμό των επιβεβαιωμένων περιστατικών **δεν απαιτείται η διενέργεια νέου τεστ και δεν είναι απαραίτητη η προσκόμιση ιατρικής βεβαίωσης**.
- Εάν, ωστόσο, παρά τις συστάσεις γίνει νέο τεστ που έχει θετικό αποτέλεσμα, αυτό **δεν αποτελεί λόγο το παιδί να μην επιστρέψει στο σχολείο** εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραπάνω παραγράφου (δηλ. παρέλευση 10 ημερών από την έναρξη των συμπτωμάτων και πάροδος τριών 24ώρων απυρεξίας και βελτίωση των άλλων συμπτωμάτων, με τις απαραίτητες προσαρμογές σε πολύ σοβαρή

νόσο ή ανοσοκαταστολή). (Αυτό ισχύει γιατί ο ιός μπορεί να ανιχνεύεται με μοριακό έλεγχο για αρκετό χρονικό διάστημα μετά την ανάρρωση, παρότι το άτομο δεν είναι μεταδοτικό.)

- Η διάρκεια της απομόνωσης των ασθενών σχετίζεται με την «περίοδο μεταδοτικότητας», δηλ. το χρονικό διάστημα που ένας ασθενής μπορεί να μεταδώσει τον ιό (για COVID-19: σε τυπικές περιπτώσεις 48 ώρες πριν την έναρξη των συμπτωμάτων έως και 10 ημέρες μετά από αυτήν – βλ. Παράρτημα II).
- Μετά την παρέλευση του συστηνόμενου χρόνου απομόνωσης του θετικού περιστατικού, συστήνεται εξαίρεση από τη συστηματική διενέργεια εργαστηριακού ελέγχου με ταχεία δοκιμασία ανίχνευσης αντιγόνου για τους ανεμβολίαστους εργαζομένους, για διάστημα **6 μηνών από τη διάγνωση**.

B.3.Δ) Σε περίπτωση που το διαγνωστικό τεστ του ατόμου που χαρακτηρίστηκε ύποπτο κρούσμα COVID-19 είναι ΑΡΝΗΤΙΚΟ για τον ιό SARS-CoV-2

- Το παιδί ή ο ενήλικας μπορεί να επιστρέψει στον Σταθμό μετά την πάροδο **τουλάχιστον 24 ωρών** από την πλήρη υποχώρηση του πυρετού (χωρίς τη λήψη αντιπυρετικών) και τη βελτίωση των συμπτωμάτων του – καθώς αυτός είναι ο χρόνος επανόδου για τις συνήθεις ιογενείς λοιμώξεις του αναπνευστικού.
- Για την επιστροφή στον Σταθμό **δεν είναι απαραίτητη** η προσκόμιση στο σχολείο ιατρικής βεβαίωσης.

B.3.Ε) Εν αναμονή του αποτελέσματος του διαγνωστικού τεστ

- Έως την έκδοση του αποτελέσματος του διαγνωστικού τεστ, το άτομο που εμφανίζει συμπτώματα που μπορεί να εκδηλωθούν στο πλαίσιο νόσου COVID-19 παραμένει **προσωρινά σε κατ' οίκον απομόνωση** (εφόσον έχει κριθεί από τον ιατρό ότι η κατάστασή του δεν απαιτεί νοσηλεία σε νοσοκομείο). Η περαιτέρω διαχείριση θα γίνει ανάλογα με το αποτέλεσμα.
- Οι στενές επαφές του ύποπτου περιστατικού **προσέρχονται κανονικά στον Σταθμό** με οδηγία για στενή παρακολούθηση της υγείας τους και το τμήμα λειτουργεί κανονικά

B.4. Διαχείριση στενών επαφών επιβεβαιωμένου κρούσματος COVID-19

B.4.A) Ορισμός στενής επαφής στον Βρεφικό, Βρεφονηπιακό ή Παιδικό Σταθμό

Κλειδί για τον προσδιορισμό των στενών επαφών επιβεβαιωμένου κρούσματος COVID-19 είναι η «**περίοδος μεταδοτικότητας**» της νόσου, δηλ. όσοι ήρθαν σε στενή επαφή με του κρούσμα κατά τις 48 ώρες πριν την έναρξη των συμπτωμάτων έως και 10 ημέρες μετά από αυτήν (για αναλυτικές πληροφορίες βλ Παράρτημα II).

Στενές επαφές επιβεβαιωμένου κρούσματος λοίμωξης COVID-19 στον Βρεφικό, Βρεφονηπιακό ή Παιδικό Σταθμό θεωρούνται:

- Τα παιδιά και τα μέλη του προσωπικού που ανήκουν/φοιτούν ή εργάζονται στο ίδιο τμήμα με το επιβεβαιωμένο κρούσμα COVID-19 και **συνυπήρξαν μαζί του στην ίδια αίθουσα** κατά το **48ωρο** πριν την έναρξη των συμπτωμάτων του (ή έως και 10 ημέρες μετά από αυτήν).
- Τα παιδιά και τα μέλη του προσωπικού που είχαν **επαφή πρόσωπο-με-πρόσωπο** με επιβεβαιωμένο κρούσμα COVID-19 κατά το **48ωρο** πριν την έναρξη των συμπτωμάτων του (ή έως και 10 ημέρες μετά από αυτήν) σε απόσταση **<1,5 μέτρο**, για χρονικό διάστημα **≥15 λεπτά** και **χωρίς σωστή χρήση μάσκας** εκ μέρους ενός από τους δυο (ή εκ μέρους και των δύο) σε εσωτερικό ή εξωτερικό χώρο του Σταθμού, περιλαμβανομένου και του διαλείμματος, των κοινών δραστηριοτήτων, καθώς και της συνύπαρξης σε χώρο όπως η τραπεζαρία, η κουζίνα, το γραφείο εργαζομένων.
- Παιδί ή μέλος του προσωπικού που είχε **άμεση σωματική επαφή** με επιβεβαιωμένο κρούσμα COVID-19 (με ή χωρίς συμπτώματα) κατά την περίοδο μεταδοτικότητας.
- Παιδί ή μέλος του προσωπικού που είχε **επαφή με αναπνευστικές ή άλλες σωματικές εκκρίσεις** επιβεβαιωμένου κρούσματος COVID-19 (με ή χωρίς συμπτώματα) κατά την περίοδο μεταδοτικότητας χωρίς να έχουν ληφθεί τα απαραίτητα μέτρα προφύλαξης.
- Τα παιδιά και τα μέλη του προσωπικού που κατά το **48ωρο** πριν την έναρξη των συμπτωμάτων κινήθηκαν προς ή από το σχολείο μαζί με το επιβεβαιωμένο κρούσμα **στο ίδιο σχολικό λεωφορείο, στο ίδιο ταξί ή ανάλογο ιδιωτικό μεταφορικό μέσο**.

B.4.B) Μέτρα για τις στενές επαφές επιβεβαιωμένου περιστατικού COVID-19

Πρέπει γρήγορα να γίνεται **αναγνώριση και καταγραφή** των στενών επαφών του επιβεβαιωμένου κρούσματος από τον υπεύθυνο διαχείρισης COVID-19 του Σταθμού

➤ **Σε περίπτωση εμφάνισης ενός εργαστηριακά επιβεβαιωμένου κρούσματος στον Βρεφικό, Βρεφονηπιακό ή Παιδικό Σταθμό**

- Συστήνεται εντατικοποίηση των μέτρων πρόληψης διασποράς του ιού στον Σταθμό, ενημέρωση/ευαισθητοποίηση του προσωπικού και των οικογενειών των παιδιών και αυξημένη επαγρύπνηση για την έγκαιρη αναγνώριση ατόμων που ενδεχομένως εκδηλώσουν συμπτώματα συμβατά με νόσο COVID-19.

➤ **Σε περίπτωση εμφάνισης 2 ή περισσότερων εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων, που διαπιστώθηκαν εντός 14 ημερών, με τεκμηριωμένη επιδημιολογική συσχέτιση ΚΑΙ ενδείξεις μετάδοσης στο πλαίσιο του Σταθμού ΧΩΡΙΣ ενδείξεις επιδημιολογικής συσχέτισης με κρούσμα σε χώρο εκτός του Σταθμού (π.χ. οικογενειακή σχέση, στενή επαφή εκτός του Σταθμού)**

1. Όλα τα παιδιά και τα μέλη του προσωπικού που δεν έχουν λάβει καμία δόση εμβολίου ή δεν έχουν ολοκληρώσει το πρόγραμμα εμβολιασμού τους, ή δεν έχουν ιστορικό νόσου COVID-19 το τελευταίο 6μηνο, και εμπίπτουν στην κατηγορία των στενών επαφών επιβεβαιωμένου κρούσματος στον Βρεφικό, Βρεφονηπιακό ή Παιδικό Σταθμό:

- πρέπει να απομακρυνθούν από τον Σταθμό και να παραμείνουν στο σπίτι τους (ή σε άλλο χώρο που θα οριστεί) σε 10ήμερη «καραντίνα». Κατά τη διάρκεια της 10ήμερης καραντίνας, τα παιδιά και τα μέλη του προσωπικού που είναι στενές επαφές επιβεβαιωμένου κρούσματος πρέπει:
 - Να εφαρμόζουν σχολαστικά τα μέτρα(1)έως(3) της παραπάνω ενότητας «Μέτρα για άτομα με επιβεβαιωμένη νόσο COVID-19».
 - Να παρακολουθούν στενά την υγεία τους –και με συχνή θερμομέτρηση– για τυχόν εκδήλωση συμπτωμάτων που μπορεί να εμφανιστούν σε άτομο με COVID-19.
- Τα μέλη του προσωπικού που ανήκουν στην κατηγορία αυτή, **μπορούν να επιστρέψουν στον Σταθμό μετά την παρέλευση 10 ημερών από την τελευταία επαφή** με το κρούσμα COVID-19, εφόσον είναι **ασυμπτωματικά**, με την προϋπόθεση διενέργειας εντός 24ώρου από την προβλεπόμενη ημέρα επιστροφής, εργαστηριακού διαγνωστικού ελέγχου (ταχεία δοκιμασία ανίχνευσης αντιγόνου, rapid test) με αρνητικό αποτέλεσμα.
- **Ειδικότερα:**
 - Η ημέρα της τελευταίας επαφής με το κρούσμα θεωρείται ημέρα 0

- Ο εργαστηριακός διαγνωστικός έλεγχος θα πρέπει να πραγματοποιηθεί την ημέρα 10
 - Για την επιστροφή στο σχολείο την ημέρα 11, θα πρέπει το αποτέλεσμα του εργαστηριακού διαγνωστικού ελέγχου τη 10^η ημέρα να είναι αρνητικό
- Τα παιδιά που φιλοξενούνται/φοιτούν στον Σταθμό, **μπορούν να επιστρέψουν μετά την παρέλευση 10 ημερών από την τελευταία επαφή** με το κρούσμα COVID-19, εφόσον είναι **ασυμπτωματικά, ΧΩΡΙΣ** να απαιτείται διαγνωστικός έλεγχος για COVID-19.
 - Εάν, κατά τη διάρκεια της 10ήμερης καραντίνας, άτομο που έχει θεωρηθεί στενή επαφή επιβεβαιωμένου κρούσματος **εκδηλώσει συμπτώματα** που πληρούν τα κριτήρια του ύποπτου κρούσματος COVID-19, θα πρέπει να υποβληθεί σε **διαγνωστικό εργαστηριακό έλεγχο με μοριακό τεστ ή ταχύ τεστ ανίχνευσης αντιγόνου (rapid test)**. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση αυτή, **ΔΕΝ** συστήνεται η διενέργεια αυτοδιαγνωστικού ελέγχου (self test).
 - Εάν το εργαστηριακό διαγνωστικό τεστ είναι θετικό: αντιμετωπίζεται ως επιβεβαιωμένο κρούσμα COVID-19.
 - Εάν το εργαστηριακό διαγνωστικό τεστ είναι αρνητικό: παραμένει σε καραντίνα έως την ολοκλήρωση του 10ημέρου, και αντιμετωπίζεται ανάλογα με την εκάστοτε κλινική διάγνωση σε συνεργασία με τον θεράποντα ιατρό.
 - **Μετά την επιστροφή στο σχολείο και έως την ολοκλήρωση περιόδου 14 ημερών από την τελευταία επαφή με το κρούσμα COVID-19**, θα πρέπει να υπάρχει αυξημένη εγρήγορση για την ενδεχομένη εκδήλωση συμπτωμάτων που πληρούν τα κριτήρια του ύποπτου κρούσματος COVID-19. Στην περίπτωση αυτή, το άτομο που έχει θεωρηθεί στενή επαφή επιβεβαιωμένου κρούσματος θα πρέπει να υποβληθεί σε **διαγνωστικό εργαστηριακό έλεγχο με μοριακό τεστ ή ταχύ τεστ ανίχνευσης αντιγόνου (rapid test)**. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση αυτή, **ΔΕΝ** συστήνεται η διενέργεια αυτοδιαγνωστικού ελέγχου (self test).
 - Τα άτομα που βρίσκονται στον στενό περίγυρο στενών επαφών επιβεβαιωμένου κρούσματος COVID-19 –και ως εκ τούτου αποτελούν στενές επαφές των στενών επαφών του κρούσματος– **δεν συνιστάται να απέχουν από τις δραστηριότητες τους**

2. Μέλη του προσωπικού που έχουν πλήρως εμβολιαστεί και έχει παρέλθει διάστημα τουλάχιστον δύο εβδομάδων από την ολοκλήρωση του εμβολιαστικού τους σχήματος (δηλαδή ≥ 2 εβδομάδες μετά την λήψη της δεύτερης δόσης του εμβολίου, εάν το εμβόλιο χορηγείται σε 2 δόσεις, ή την λήψη μιας δόσης εάν το εμβόλιο χορηγείται σε μία δόση) καθώς και μέλη του προσωπικού με ιστορικό νόσου COVID-19 εντός του τελευταίου 6μηνου, που εμπίπτουν στην κατηγορία των στενών επαφών επιβεβαιωμένου κρούσματος στον Βρεφικό, Βρεφονηπιακό ή Παιδικό Σταθμό:

- Δεν τίθενται σε 10ήμερη “καραντίνα” με την προϋπόθεση να είναι ασυμπτωματικά
- Βρίσκονται σε επαγρύπνηση για ενδεχόμενη εκδήλωση συμπτωμάτων ύποπτων για λοίμωξη COVID-19 για 14 ημέρες μετά την έκθεση και τηρούν αυστηρά τα μέτρα πρόληψης διασποράς του ιού SARS-CoV-2
- *Σε περίπτωση παιδιών ή μελών του προσωπικού που δεν έχουν λάβει καμία δόση εμβολίου ή δεν έχουν ολοκληρώσει το πρόγραμμα εμβολιασμού τους, ή δεν έχουν ιστορικό νόσου COVID-19 το τελευταίο 6μηνο, και είναι στενές επαφές επιβεβαιωμένου κρούσματος του οικογενειακού τους περιβάλλοντος ή ατόμου με το οποίο διαβιούν κάτω από την ίδια στέγη:*
 - λόγω της συνεχιζόμενης και υψηλού κινδύνου έκθεσης, θα πρέπει να ακολουθείται η διαδικασία της 10ήμερης καραντίνας από την τελευταία επαφή με το κρούσμα και επιστροφή στις δραστηριότητες του Σταθμού την 11^η ημέρα, εφόσον παραμένουν ασυμπτωματικοί, και με αρνητικό αποτέλεσμα εργαστηριακού ελέγχου (ταχεία δοκιμασία ανίχνευσης αντιγόνου ή μοριακό τεστ PCR) τη 10^η ημέρα. Εάν το τεστ είναι αρνητικό γίνεται άρση της καραντίνας αλλά τα άτομα οφείλουν να τηρούν αυστηρά τα μέτρα ατομικής προστασίας και να παρακολουθούν την υγεία τους για εμφάνιση συμπτωμάτων μέχρι και την ολοκλήρωση των 14 ημερών. Εάν το τεστ είναι θετικό ακολουθείται το ισχύον πρωτόκολλο για την απομόνωση των κρουσμάτων COVID-19 χωρίς να απαιτείται επανάληψη του τεστ (<https://eody.gov.gr/epikairopoiisi-odigion-apomonosis-kai-karantinas-kroysmaton-covid-19-kai-stenon-epafon-toys-kai-tis-arsis-aytis/>).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Α. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΗΣ ΜΑΣΚΑΣ

Γιατί οι άνθρωποι φορούν μάσκες αυτήν την περίοδο;

- Γιατί ο νέος κορωνοϊός ή αλλιώς SARS-CoV-2 μπορεί να προκαλέσει λοίμωξη του αναπνευστικού και άλλες εκδηλώσεις της νόσου COVID-19.
- Γιατί η λοίμωξη αυτή μπορεί να μην προκαλέσει συμπτώματα ή τα συμπτώματα να είναι πολύ ήπια. Μερικοί όμως άνθρωποι, όπως αυτοί που έχουν αυξημένο κίνδυνο (π.χ. μεγάλης ηλικίας), μπορεί να νοσήσουν πολύ σοβαρά, να χρειαστούν μακρόχρονη νοσηλεία στο νοσοκομείο ή να κινδυνεύσει και η ζωή τους.
- Γιατί, παρά το γεγονός ότι οι ομάδες ατόμων που νοσούν σοβαρά είναι συνήθως άτομα που έχουν και άλλα προβλήματα υγείας ή είναι μεγάλης ηλικίας, καμιά φορά μπορεί να νοσήσουν σοβαρά ακόμη και νεαρά σε ηλικία άτομα ή παιδιά που δεν έχουν πρόβλημα υγείας
- Γιατί ακόμη και άτομα που δεν έχουν συμπτώματα μπορούν να μεταδώσουν τον ιό μέσω των σταγονιδίων που εκπέμπονται όταν μιλούν, τραγουδούν και ιδιαίτερα όταν φτερνίζονται ή βήχουν.
- Γιατί η μετάδοση του ιού είναι πολύ εύκολη όταν η απόστασή μας είναι μικρότερη από ενάμιση μέτρο.

Γιατί η μάσκα είναι ένα δυνατό όπλο για να περιορίσουμε τη διασπορά του νέου κορωνοϊού;

- Γιατί περιορίζει την έκθεση μας στα σταγονίδια των άλλων που «φιλοξενούν» τον ιό στο φάρυγγα τους και έτσι μπορεί να μας προφυλάξει από το να κολλήσουμε κι εμείς τον ιό.
- Γιατί προστατεύει τους γύρω μας από τον ιό που πιθανόν έχουμε εμείς στο φάρυγγα μας, ακόμη και χωρίς να έχουμε συμπτώματα.
- Γιατί η χρήση μάσκας από όλους μας θα αποτρέψει νέο μεγάλο κύμα πανδημίας και την ανάγκη για τη λήψη αυστηρών περιοριστικών μέτρων στην περιοχή όπου ζούμε.
- **Γιατί η μάσκα, η διατήρηση απόστασης από τους άλλους και η υγιεινή των χεριών είναι το χρυσό τρίπτυχο για να συνεχίσουμε ήρεμα τη ζωή μας.**

Οδηγίες για τη σωστή χρήση της μάσκας

α. Πώς φοράω τη μάσκα

- Πριν εφαρμόσω τη μάσκα στο πρόσωπό μου:
 - ✓ Πλένω προσεκτικά τα χέρια μου με νερό και σαπούνι για τουλάχιστον ½ λεπτό. Ξεπλένω με τρεχούμενο νερό, σκουπίζω τα χέρια με χειροπετσέτα μιας χρήσης, κλείνω με αυτήν την βρύση και την πετάω στον κάδο απορριμμάτων.

ή

- ✓ Τρίβω καλά τα χέρια με αλκοολούχο αντισηπτικό υγρό μέχρι αυτό να στεγνώσει. ΔΕΝ ξεχνώ κανένα σημείο των χεριών και επιμένω ανάμεσα στα δάκτυλα.
- Με στεγνά και καθαρά χέρια αφαιρώ τη καθαρή μάσκα μου από το σακουλάκι που τη φυλάω, πιάνοντάς τη από το λαστιχάκι.
- Φέρνω τη μάσκα προσεκτικά στο πρόσωπό μου ώστε η ανοιχτόχρωμη πλευρά (εσωτερική) να ακουμπήσει τη μύτη και το στόμα μου κρατώντας το λαστιχάκι ακόμη με το χέρι.
- Με το άλλο χέρι εφαρμόζω το ένα λάστιχο στο αυτί μου και με αργή και προσεκτική κίνηση περνάω το δεύτερο λάστιχο και στο άλλο αυτί.
- Όταν τοποθετήσω και τα δύο λαστιχάκια στα αυτιά μου, φέρνω τα δάκτυλά μου στις δύο πλευρές της μύτης και πιέζω το έλασμα που έχει η μάσκα ώστε να αγκαλιάσει τη μύτη μου και συνεχίζω την απαλή κίνηση προς και πάνω στα ζυγωματικά μου.
- Τραβώ με ήπιες κινήσεις τη μάσκα από την κάτω πλευρά ώστε να ξεδιπλώσει και να αγκαλιάσει το πηγούνι μου.
- Ελέγχω ότι η μάσκα έχει εφαρμόσει καλά στο πρόσωπό μου και την νιώθω άνετα. Δοκιμάζω να μιλήσω για να καταλάβω ότι όταν χρειαστεί να το κάνω, αυτή δεν θα πέσει από τη μύτη μου.
- Θυμάμαι πάντα ότι εάν η μάσκα δεν εφαρμόζει απόλυτα στο στόμα και την μύτη μου και αφήνει κενά στο πρόσωπο μου δεν προσφέρει προστασία, αντιθέτως απλά με δυσκολεύει.
- **Tip!!** Κάντε εφαρμογή μπροστά στον καθρέπτη τις πρώτες φορές ώστε να είστε σίγουροι για τις κινήσεις όταν δεν θα έχετε αυτήν την δυνατότητα.

β. Πως χειρίζομαι τη μάσκα – τα ΠΡΕΠΕΙ...

- Φορώ μάσκα σε εσωτερικούς χώρους και σε εξωτερικούς χώρους όταν υπάρχει συνωστισμός.
- Φορώ μάσκα που δεν είναι χαλαρή στο πρόσωπό μου.
- Χρησιμοποιώ πάντα καθαρή και χωρίς φθορές μάσκα.
- Φυλάω τη μάσκα σε καθαρό σακουλάκι πριν την φορέσω.
- Τοποθετώ τη μάσκα μέσα στο σακουλάκι κρατώντας την από το ένα λάστιχο.
- Τοποθετώ την κάθε μάσκα σε ξεχωριστό σακουλάκι.
- Έχω πάντα μαζί μου στο σχολείο τουλάχιστον δύο μάσκες (σε ξεχωριστά σακουλάκια η καθεμιά).
- Αφαιρώ τη μάσκα από το πρόσωπό μου τραβώντας ταυτόχρονα και τα δύο λαστιχάκια.
- Τρίβω τα χέρια μου με αντισηπτικό διάλυμα μετά την αφαίρεση της μάσκας.
- Χειρίζομαι σωστά τη μάσκα που θέλω να αφαιρέσω για λίγο: αφαιρώ τη μάσκα όπως περιγράφηκε παραπάνω, την κρατώ από τα λαστιχάκια και την διπλώνω με την εσωτερική πλευρά προς τα μέσα, την τοποθετώ στο σακουλάκι της.
- Πλένω κάθε μέρα τις μάσκες που έχω χρησιμοποιήσει την ίδια μέρα

- Πλένω τη μάσκα καλά, στο χέρι ή σε πλυντήριο, χρησιμοποιώ νερό σε υψηλή θερμοκρασία τουλάχιστον 60°C, και όταν στεγνώσει τη σιδερώνω καλά και την τοποθετώ σε καθαρό σακουλάκι.
- **Η μάσκα είναι το πιο προσωπικό μου αντικείμενο.**
- **Tip!!** Χρησιμοποιείτε σακουλάκια μεγαλύτερων διαστάσεων από τη μάσκα για να διευκολύνονται οι κινήσεις σας. Τα σακουλάκια τροφίμων είναι μια εύκολη λύση.

γ. Πώς χειρίζομαι τη μάσκα – τα ΔΕΝ ...

- Δεν αφαιρώ τη μάσκα μου όταν βρίσκομαι σε εσωτερικούς χώρους ή σε εξωτερικούς χώρους όταν η απόσταση είναι μικρότερη του ενάμισιμέτρου από άλλο άτομο
Αυτές ακριβώς είναι οι καταστάσεις που χρειάζεται να προστατευτώ με τη μάσκα.
- Δεν κατεβάζω την μάσκα όταν θέλω να μιλήσω σε κάποιον
Όταν μιλάω απελευθερώνονται σταγονίδια, αυτή τη διαδικασία θέλω να σταματήσω με τη χρήση της μάσκας.
- Δεν αγγίζω το μπροστινό μέρος της μάσκας
Η μάσκα συγκρατεί σταγονίδια που φέρουν τον ιό, έτσι ο ιός μπορεί να περάσει στα χέρια μου και στη συνέχεια να αγγίξω και να μολύνω το πρόσωπό μου και άλλα αντικείμενα και επιφάνειες.
- Δεν αφήνω την μάσκα να πέσει από τη μύτη μου
Εάν κατέβει η μάσκα και θέλω να τη διορθώσω, πιέζω ξανά το έλασμα και τραβώ σε καλύτερη θέση τα λαστιχάκια. Εφαρμόζω υγιεινή των χεριών αμέσως μετά από αυτήν την κίνηση.
- Δεν κατεβάζω τη μάσκα στο πηγούνι μου ούτε αφήνω έξω μύτη ή στόμα
Με αυτόν τον τρόπο ακυρώνω την προστασία που δίνει η μάσκα, ενώ η εξωτερική πλευρά της μάσκας βρίσκεται πολύ κοντά στο στόμα μου και υγραίνεται. Επιπλέον όταν την ανεβάσω θα επιμολύνω τα χέρια μου και το πρόσωπό μου.
- Δεν φοράω μάσκα που νιώθω υγρή
Η υγρή μάσκα δυσκολεύει την αναπνοή και παύει να προσφέρει προστασία.
- Δεν φοράω μάσκα που είναι βρώμικη ή έχει φθορές (σχισίματα ή οπές)
Η βρώμικη μάσκα είναι περισσότερο επικίνδυνη παρά προστατευτική, ενώ η φθαρμένη δεν προστατεύει και δίνει ψευδές αίσθημα ασφάλειας.
- Δεν μοιράζομαι τη μάσκα μου με κανέναν άλλο, ακόμη και εάν αυτός είναι το πιο κοντινό μου άτομο, και δεν την αφήνω εκτεθειμένη στα αγγίγματα άλλων
Η κοινή χρήση ή η ανταλλαγή μάσκας δεν επιτρέπεται. Αν γίνει, σημαίνει αυτόματα ότι μοιράζομαι με άλλον τα μικρόβια που αυτή έχει συγκρατήσει.
- Δεν αφήνω τη μάσκα μου σε επιφάνειες (καρέκλες, θρανία, τραπεζάκια κλπ.)
Η μάσκα επιμολύνεται και ταυτόχρονα μολύνει τις επιφάνειες.
- Δεν χρησιμοποιώ ποτέ το ίδιο σακουλάκι για διαφορετικές μάσκες, η κάθε μάσκα έχει το δικό τους σακουλάκι
Τα μικρόβια από τις βρώμικες μάσκες μολύνουν το σακουλάκι, επιβιώνουν μέσα σε αυτό για πολλές ώρες και θα μολύνουν και άλλη μάσκα εάν τοποθετηθεί εκεί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Κλινικά κριτήρια χαρακτηρισμού παιδιού ως ύποπτου κρούσματος COVID-19

Ένα τουλάχιστον από τα παρακάτω συμπτώματα:

- πυρετός ($\Theta > 37,5^{\circ}\text{C}$) με ή χωρίς συνοδά συμπτώματα

- βήχας
- δύσπνοια
- ανοσμία/αγευσία με αιφνίδια έναρξη
- γαστρεντερικά συμπτώματα (κοιλιακό πόνο, διάρροια, έμετος, ναυτία)
- πονοκέφαλο
- πονόλαιμο
- μυαλγίες
- καταβολή δυνάμεων

με ή χωρίς πυρετό

ΚΑΙ

απουσία εναλλακτικής διάγνωσης (π.χ. στρεπτοκοκκική αμυγδαλίτιδα, ουρολοίμωξη κλπ.)

Σε περίπτωση μεμονωμένης συμπτωματολογίας συστήνεται, οι γονείς να επικοινωνούν με τον θεράποντα παιδίατρο για ιατρική αξιολόγηση της συμπτωματολογίας.

Περίοδος μεταδοτικότητας

- Ένα άτομο θεωρείται μεταδοτικό **48 ώρες πριν την έναρξη των συμπτωμάτων** του έως και τη λήξη της περιόδου απομόνωσής του, δηλ. **10 ημέρες μετά την έναρξη των συμπτωμάτων** ΚΑΙ τουλάχιστον **τρία 24ωρα από την πλήρη υποχώρηση του πυρετού** (χωρίς τη λήψη αντιπυρετικών) ΚΑΙ τη βελτίωση των άλλων συμπτωμάτων (σε περίπτωση ασθενών με πολύ σοβαρή νόσο ή ανοσοκαταστολή μπορεί το διάστημα των 10 ημερών να είναι μεγαλύτερο και να φθάσει τις 20 ημέρες, σύμφωνα με την γνώμη του θεράποντος ιατρού).
- Ασυμπτωματικό άτομο με θετικό μοριακό τεστ θεωρείται μεταδοτικό **48 ώρες πριν έως και 10 ημέρες μετά την ημερομηνία διενέργειας του τεστ.**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΠΟΛΥΜΑΝΤΙΚΩΝ ΣΕ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΕΟΔΥ, Σεπτέμβριος 2021

Ο καθαρισμός και η εφαρμογή απολυμαντικών μειώνουν τον κίνδυνο διασποράς λοιμώξεων, απομακρύνοντας και σκοτώνοντας, αντίστοιχα, τους μικροοργανισμούς από τις επιφάνειες. Συνεπώς, η συχνή, καθημερινή και συστηματική καθαριότητα και εφαρμογή απολυμαντικών στις επιφάνειες και τον εξοπλισμό των σχολικών μονάδων κρίνεται κομβικής σημασίας για τη διαχείριση της πανδημίας COVID-19.

1. Διαδικασία καθημερινής καθαριότητας και εφαρμογής απολυμαντικών

- Οι χώροι των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων θα πρέπει να αερίζονται καλά α/ στα διαλείμματα και κατά τη διάρκεια των μαθημάτων εφόσον το επιτρέπουν οι κλιματικές συνθήκες, και β/ πριν και κατά τη διάρκεια του καθαρισμού τους.
- Οι συχνά αγγιζόμενες επιφάνειες θα πρέπει να καθαρίζονται συχνότερα από ότι συνήθως και κυρίως μεταξύ της χρήσης από διαφορετικούς μαθητές. Θα πρέπει να περιορίζεται η κοινή χρήση επιφανειών ή/και αντικειμένων, εφόσον είναι εφικτό, ή αυτές/αυτά θα πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται μεταξύ διαφορετικών χρηστών.
- Οι επιφάνειες καθαρίζονται με σαπούνι και νερό ή απορρυπαντικό και νερό, σύμφωνα με τις οδηγίες που αναγράφονται στη συσκευασία. Το καλό τρίψιμο είναι απαραίτητο για την απομάκρυνση των ρύπων και των μικροοργανισμών.
- Στις επιφάνειες που χρησιμοποιούνται ή αγγίζονται συχνά ακολουθεί, μετά τον καθαρισμό, εφαρμογή απολυμαντικού. Συνήθεις επιφάνειες που χρησιμοποιούνται ή αγγίζονται συχνά είναι: τουαλέτες, βρύσες, πόμολα, τραπέζια ή πάγκοι εργασίας κοινής χρήσης, κουπαστή σκάλας, κουμπιά σε ασανσέρ ή κουδούνια, διακόπτες ηλεκτρικού, πληκτρολόγια ή συσκευές τηλεφώνου κοινής χρήσης, έδρες εκπαιδευτικών ή θρανία όταν οι χρήστες τους εναλλάσσονται κ.ά..
- Για την εφαρμογή απολυμαντικού πρέπει να έχει προηγηθεί καθαρισμός της επιφάνειας, ξέβγαλμά της με νερό και στέγνωμα. Το καλό τρίψιμο και ο σωστός χρόνος εφαρμογής του απολυμαντικού είναι απαραίτητα για την καταστροφή των μικροοργανισμών.
- Γνωστές απολυμαντικές ουσίες είναι το υποχλωριώδες νάτριο (χλωρίνη) και η αιθυλική αλκοόλη (καθαρό οινόπνευμα, προσοχή όχι μπλε φωτιστικό οινόπνευμα). Στο εμπόριο κυκλοφορούν και άλλα απολυμαντικά με βακτηριοκτόνο και ιοκτόνο δράση εγκεκριμένα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ). Επίσης στο εμπόριο κυκλοφορούν εγκεκριμένα από τον ΕΟΦ προϊόντα με καθαριστικές και απολυμαντικές ιδιότητες ταυτόχρονα.
- Συστήνεται η εφαρμογή απολυμαντικού διαλύματος υποχλωριώδους νατρίου (οικιακή χλωρίνη) σε συγκέντρωση 0.1% (=1000 ppm διαθέσιμου χλωρίου),

δηλαδή αραιώση 1:50 (20ml:1000ml) όταν η αρχική συγκέντρωση της χλωρίνης είναι 5%, για τουλάχιστον 1 λεπτό, η οποία είναι αποτελεσματική για την καταστροφή των μικροοργανισμών. Το διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου πρέπει να ετοιμάζεται πριν από τη χρήση του και να χρησιμοποιείται εντός 24 ωρών. Εναλλακτικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αλκοολούχα διαλύματα με 70%-90% συγκέντρωση αιθυλικής αλκοόλης για τουλάχιστον 1 λεπτό.

- Ο καθαρισμός ή/και η εφαρμογή απολυμαντικού σε επιφάνειες ή εξοπλισμό που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες/οι θα πρέπει να γίνονται σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.
- Οι επιφάνειες δεν θα πρέπει να αγγίζονται μέχρι να στεγνώσουν από τον καθαρισμό ή/και την εφαρμογή του απολυμαντικού.
- Καθαρισμός και εφαρμογή απολυμαντικού θα πρέπει να γίνεται και στον εξοπλισμό καθαριότητας πολλαπλών χρήσεων (π.χ. κάδοι σφουγγαρίσματος, σφουγγαρίστρες) μετά από κάθε χρήση. Συνιστάται η χρήση ξεχωριστού εξοπλισμού καθαριότητας μεταξύ των τουαλετών και των υπόλοιπων χώρων (γραφεία, τάξεις, κ.ά.).
- Τα προϊόντα καθαρισμού και απολύμανσης δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται από ή κοντά σε μαθητές και η χρήση τους πρέπει να γίνεται πάντα σε χώρο που αερίζεται επαρκώς, έτσι ώστε να αποφεύγεται η εισπνοή τυχόν αναθυμιάσεων από το προσωπικό ή/και τους μαθητές.
- Το προσωπικό καθαριότητας κατά τη διάρκεια της εργασίας του πρέπει να φορά στολή/ρόμπα εργασίας και γάντια μιας χρήσεως, τα οποία θα πρέπει να αλλάζει τακτικά. Μετά την αφαίρεση των γαντιών θα πρέπει να ακολουθεί υγιεινή των χεριών (πλύσιμο με νερό και σαπούνι ή εφαρμογή αλκοολούχου αντισηπτικού για 20 δευτερόλεπτα) και, αφού τα χέρια στεγνώσουν καλά, να χρησιμοποιείται νέο ζευγάρι γαντιών. Πρόσθετος εξοπλισμός ατομικής προστασίας, όπως μάσκα, προστατευτικά γυαλιά και αδιάβροχη ποδιά, μπορεί να χρειάζεται κατά την παρασκευή διαλυμάτων, ανάλογα με το καθαριστικό/απολυμαντικό που χρησιμοποιείται και τη διαδικασία καθαρισμού, για την προστασία του προσωπικού καθαριότητας, ιδιαίτερα εάν υπάρχει κίνδυνος πιτσιλίσματος.
- Κατά τη διάρκεια του καθαρισμού πρέπει να αποφεύγεται ο ψεκασμός, η πρόκληση πιτσιλίσματος και το σήκωμα ή η ανάδευση σκόνης (π.χ. σκούπισμα, τίναγμα μοκέτας, χαλιού ή άλλων μαλακών υλικών).
- Η στολή/ρόμπα εργασίας θα πρέπει να πλένεται τακτικά και να μην τινάζεται πριν το πλύσιμό της.

2. Οδηγίες καθαρισμού και εφαρμογής απολυμαντικού μετά από επιβεβαιωμένο περιστατικό COVID-19

- Ο χώρος ή οι χώροι (π.χ. γραφεία, τουαλέτα, κοινόχρηστοι χώροι, αίθουσες, τραπεζαρία) που χρησιμοποιήθηκαν από το επιβεβαιωμένο περιστατικό με COVID-19, θα πρέπει να αερίζονται με φρέσκο αέρα για τουλάχιστον 1 ώρα

και μετά να ακολουθεί καθαρισμός και εφαρμογή απολυμαντικού σε όλες τις επιφάνειες και τον εξοπλισμό.

- Οι επιφάνειες καθαρίζονται με σαπούνι και νερό ή απορρυπαντικό και νερό, σύμφωνα με τις οδηγίες που αναγράφονται στη συσκευασία. Το καλό τρίψιμο είναι απαραίτητο για την απομάκρυνση των ρύπων και των μικροοργανισμών.
- Στις επιφάνειες, μετά τον καθαρισμό, το ξέβγαλμα με νερό και το στέγνωμα, ακολουθεί εφαρμογή απολυμαντικού. Το καλό τρίψιμο και ο σωστός χρόνος εφαρμογής του απολυμαντικού είναι απαραίτητα για την καταστροφή των μικροοργανισμών.
- Γνωστές απολυμαντικές ουσίες είναι το υποχλωριώδες νάτριο (χλωρίνη) και η αιθυλική αλκόολη (καθαρό οινόπνευμα, προσοχή όχι μπλε φωτιστικό οινόπνευμα). Στο εμπόριο κυκλοφορούν και άλλα απολυμαντικά με εγκεκριμένα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ) βακτηριοκτόνο και ιοκτόνο δράση.
- Συνιστάται η εφαρμογή απολυμαντικού διαλύματος υποχλωριώδους νατρίου (οικιακή χλωρίνη) σε συγκέντρωση 0.1% (=1000 ppm διαθέσιμου χλωρίου), δηλαδή αραιώση 1:50 (20ml:1000ml) όταν η αρχική συγκέντρωση της χλωρίνης είναι 5%, για τουλάχιστον 1 λεπτό, η οποία είναι αποτελεσματική για την καταστροφή των μικροοργανισμών. Το διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου πρέπει να ετοιμάζεται πριν από τη χρήση του και να χρησιμοποιείται εντός 24 ωρών. Εναλλακτικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αλκοολούχα διαλύματα με 70%-90% συγκέντρωση αιθυλικής αλκόολης για τουλάχιστον 1 λεπτό.
- Ο καθαρισμός ή/και η εφαρμογή απολυμαντικού σε επιφάνειες ή εξοπλισμό που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες/οι θα πρέπει να γίνονται σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.
- Οι επιφάνειες δεν θα πρέπει να αγγίζονται μέχρι να στεγνώσουν από τον καθαρισμό και την εφαρμογή του απολυμαντικού.
- Ο εξοπλισμός καθαρισμού, όπου αυτό είναι εφικτό, συνιστάται να είναι μίας χρήσεως (π.χ. πανιά καθαριότητας). Ο εξοπλισμός καθαριότητας που είναι πολλαπλών χρήσεων (π.χ. κάδοι σφουγγαρίσματος, σφουγγαρίστρες) πρέπει να καθαρίζεται και να γίνεται εφαρμογή απολυμαντικού μετά από κάθε χρήση. Συνιστάται η χρήση ξεχωριστού εξοπλισμού καθαριότητας μεταξύ των τουαλετών και των υπόλοιπων χώρων (γραφεία, τάξεις, κ.ά.).
- Το προσωπικό καθαριότητας κατά τη διάρκεια της εργασίας του πρέπει να φορά τον απαραίτητο εξοπλισμό ατομικής προστασίας πάνω από τη στολή/ρόμπα, ο οποίος αποτελείται από:
 - Χειρουργική μάσκα
 - Αδιάβροχη ρόμπα με μακριά μανίκια, μίας χρήσης (ή υγροαπωθητική ρόμπα με μακριά μανίκια και επιπρόσθετα πλαστική ποδιά)
 - Γάντια μίας χρήσης
 - Προστατευτικά γυαλιά
- Το προσωπικό καθαριότητας θα πρέπει να αλλάζει τακτικά τα γάντια. Μετά την αφαίρεση των γαντιών θα πρέπει να ακολουθεί υγιεινή των χεριών (πλύσιμο με σαπούνι και νερό ή εφαρμογή αλκοολούχου αντισηπτικού για 20 δευτερόλεπτα) και αφού τα χέρια στεγνώσουν καλά να χρησιμοποιείται νέο ζευγάρι γαντιών.

- Πρέπει να ακολουθείται ο σωστός και ασφαλής τρόπος εφαρμογής, αφαίρεσης και απόρριψης του εξοπλισμού ατομικής προστασίας με συχνή υγιεινή χεριών, σύμφωνα με τις οδηγίες: <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/03/PPE-donning-doffing.pdf>, <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/03/covid-19-mask.pdf>

Γενικές επισημάνσεις

- Ο **καθαρισμός** των επιφανειών με σαπούνι και νερό ή απορρυπαντικό και νερό απομακρύνει τους ρύπους και τους μικροοργανισμούς από τις επιφάνειες. Η εφαρμογή **απολυμαντικών** καταστρέφει τους εναπομείναντες μικροοργανισμούς που έχουν επιμολύνει επιφάνειες και αντικείμενα, μειώνοντας ακόμα περαιτέρω τον κίνδυνο διασποράς του ιού .
- Η χλωρίνη δεν πρέπει να αναμειγνύεται με αμμωνία και άλλου είδους απορρυπαντικά/ καθαριστικά.
- Θα πρέπει να ακολουθούνται οι οδηγίες του κατασκευαστή σχετικά με την αραίωση των απολυμαντικών με νερό, το χρόνο εφαρμογής τους, το χρόνο αερισμού του χώρου, την αποθήκευσή τους καθώς και τον συνιστώμενο εξοπλισμό προστασίας του προσωπικού καθαριότητας.
- Τα προϊόντα καθαρισμού και απολύμανσης πρέπει να φυλάσσονται πάντα μακριά από τα παιδιά.
- Κατά τη χρήση καθαριστικών και απολυμαντικών το προσωπικό καθαριότητας θα πρέπει να αποφεύγει την εισπνοή τους και την άμεση επαφή με το δέρμα με τη χρήση γαντιών και το πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα.
- Η παρασκευή των απολυμαντικών (π.χ. αραίωση χλωρίνης κλπ.) πρέπει να γίνεται σε χώρο που αερίζεται καλά, και κατ' αυτήν το προσωπικό θα πρέπει να φορά ελαστικά γάντια, αδιάβροχη ποδιά και κλειστά παπούτσια για προστασία από τα χημικά που περιέχονται. Η χρήση προστατευτικών γυαλιών και μάσκας μπορεί να είναι επίσης απαραίτητα εάν υπάρχει κίνδυνος πιτσιλίσματος.
- Ο προαύλιος χώρος καθαρίζεται με σαπούνι και νερό ή κοινά απορρυπαντικά και νερό.